

**2020-2021 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI I. DÖNEM KAĞIZMAN ARAS ANADOLU LİSESİ 10.SINIF TARİH
DERSİ SINAV HAZIRLIK SORULARI**

1-Malazgirt Savaşı'nın (Yurt Açan Savaş) önemini yazınız.

Malazgirt Savaşı Türkiye tarihini başlatan zaferdir.Anadolu'nun kapıları Türklere açılmıştır.

2-Anadolu'da kurulan ilk Türk beyliklerinin isimlerini yazınız.

Danışmentliler, Saltuklular, Mengücekliler, Artuklular, Çaka Beyliği

3-Haçlı seferlerinin siyasi nedenlerini yazınız.

- Malazgirt Savaşı'ndan sonra kısa zamanda Anadolu'yu ele geçiren Türkleri durduramayan Bizans İmparatorluğu'nun Avrupalılardan yardım istemesi
- Avrupalıların doğu ülkelerinde derebeylik sistemini kurmak istemeleri
- Avrupalıların Türkleri denizlerden ve Ön Asya'dan uzaklaştırmak istemeleri

4-Atabeylik sistemini açıklayınız.

Türkiye Selçuklu Devleti'nde sultanlar çocuklarını (melik) vilayetlere göndermiş yanlarına da "atabey" denilen meliklerin devlet yönetimi ve askerlik konularında deneyim kazanmalarını sağlayan kişiler verilmiştir.Bu şekilde melikler yönetim ve askerlik konularında tecrübe kazanmıştır ve başa geçtiklerinde deneyimli olmuşlardır.Bu sisteme ATABEYLİK SİSTEMİ adı verilmiştir.

5-Yassıçemen Savaşı'nın (1230) Türkiye Selçukluları tarihi açısından önemi nedir?Açıklayınız.

Harzemşahlarla yapılan bu savaşı Türkiye Selçuklu Devleti kazanmıştır.Bu savaş Harzemşahların yıkılmasına ve Moğolların Anadolu ile komşu olmasına neden olmuştur.Olumlu gibi görünen bu savaş tampon bölge olan Harzemşahların aradan kalkmasıyla Anadolu'nun Moğol işgaline açık hale gelmesine neden olmuştur.

6-Pervane Divan-ı ve Divan-ı Tuğra adı verilen Türkiye Selçuklularındaki yardımcı divanların görevleri nelerdir?Yazınız.

Pervane Divanı: Arazi dağıtımı ve kayıtlarının tutulmasından sorumludur.

Divan-ı Tuğra: İç ve dış yazışmalardan sorumludur.

7-Miryakefalon Savaşı'nın sonuçlarını yazınız.

- Anadolu'nun Türk yurdu olduğu kesinleşti.
- Bizans savunmaya ,Türkler taarruza geçti.
- Bizans'ın Anadolu'yu alma ümidi sona erdi.
- Batı kaynaklarında "Türkiye" denmeye başlamıştır.

8-Anadolu'da Köseadağ Savaşı sonrası kurulan ikinci dönem Türk beyliklerinin isimlerini yazınız.

Karamaoğulları,Osmanoğulları,Germiyanoğulları,Karesioğulları,Hamitoğulları,Aydinoğulları,Saruhan-
oğulları,Menteşeoğulları,Candarogulları,Dulkadiroğulları,Sahipataoğulları

9-Haçlı Seferlerinin dini nedenlerini yazınız.

- Hristiyanların, Müslümanların elinde bulunan kutsal yerleri (Kudüs) geri almak istemeleri
- X. Yüzyılda Fransa'da ortaya çıkan Kluni tarikatının Hristiyanları Müslümanlarla savaşmak için kışkırtması
- Katolik Kilisesi'nin Ortodoks Kilisesi'ne hakim olmak istemesi

10-İlk Türk beyliklerinin Anadolu'ya katkılarını yazınız.

- Bizanslılar, Haçlılar ve Gürcülerle mücadele ederek Anadolu'nun Türk yurdu olmasına büyük katkı sağlamışlardır.
- Türklerin düzenli ve güvenli bir şekilde Anadolu'ya yerleşmesini sağlamışlardır.
- Anadolu'da cami, medrese, türbe, kümbet, kervansaray, darüşşifa gibi mimari eserler yaparak Anadolu'yu bayındır hale getirmişler ve Türk kültürünün yerleşmesini sağlamışlardır.
- Ele geçirdikleri yerlere Türkçe adlar vererek Anadolu'ya Türkiye denmesini sağlamışlardır.
- Anadolu'da İslamiyetin yayılmasını sağladılar.

11-Kösedağ Savaşı'nın Türk tarihi açısından önemi nedir?Açıklayınız.

- İtibarı sarsılan Türkiye (Anadolu) Selçuklu devleti yıkılma sürecine girdi.
- Taht kavgaları başladı ve iç karışıklıklar arttı, merkezi otorite bozuldu.
- Moğollar şehirleri yağmalamaya başladı.
- Anadolu'da sosyal-ekonomik hayat büyük zarar gördü. Anadolu'daki tüm ticari canlılık sona erdi.
- Türklerin batıya ilerlemesi durdu.
- Moğollar Anadolu halkına ağır vergiler yüklediler.-> Halk fakirleşti.
- Anadolu Türk siyasi birliği bozuldu. İkinci Beylikler Dönemi'ne bu savaşın akabinde girildi.

12-Gulaman-ı Saray Ordusu hakkında kısaca bilgi veriniz.

Bu ordu farklı milletlerden toplanan çocukların İslamlaştırıldıktan ve saray okulunda eğitimlerini tamamladıktan sonra oluşturulan merkez ordularıdır.Profesyonel askeri birlikler olan gulamlara üç ayda bir "bistegani" adı verilen maaş ödenmiştir.

13-Ahi Teşkilatı'nın yaptığı faaliyetler nelerdir?Açıklayınız.

Ahilik, Türkiye Selçuklu Devleti döneminde (XIII. Yüzyılda) ortaya çıkmış, esnaf ve zanaatkarların ticari hayatını şekillendiren sosyal bir teşkilattı.

Bu teşkilat;

- Esnafar arasında dayanışmayı sağlamıştır.
- Mesleki eğitim sonucunda çırak, kalfa ve usta yetiştirerek bunlara diploma vermiştir.
- Üyelerinin dini, ahlaki ve diğer alanlarda bilgilerinin artırılmasına çalışmıştır.
- Üretim kalitesinin artırılmasına ve fiyatların ayarlanmasına çalışmıştır.
- Moğol istilasından sonra Anadolu'da huzur ve güvenliği sağlamaya çalışmıştır.

14-Yunus Emre,Hacı Bektaş Veli ve Mevlana Celaleddin Rumi'nin önemli birer eserini yazınız.

Yunus Emre-Risaletü'n-Nushiye

Mevlana Celaleddin Rumi-Mesnevi

Hacı Bektaş Veli-Makâlât

15- Haçlı Seferlerinin bilim ve teknik alandaki sonuçlarını yazınız.

- Avrupalılar Türk ve İslam dünyasını daha yakından tanıma olanağı bulmuşlardır.
- Avrupalılar, Müslümanlardan kağıt, matbaa, barut, pusula, şeker, tarçın ve ipek işlemeciliğini öğrenmişlerdir. Avrupalıların bu teknolojik buluşları öğrenmeleri, hayatlarında önemli değişikliklere neden olmuş, Yeni Çağ'da Avrupa'nın her alanda ilerlemesine ortam hazırlamıştır.
- Skolastik düşüncenin yerini özgür düşünce almaya başlamış, halk okulları açılmış, Müslüman bilginlerin eserleri tercüme edilmiştir. Dolayısıyla Avrupa'da kültürel ve bilimsel hayat canlanmıştır.

16-Osmanlı Devleti'nin kısa sürede gelişme ve büyümesinin sebeplerinden 5 tanesini yazınız.

- Coğrafi konumu
- Merkeziyetçi bir yönetim anlayışın benimsenmesi ve ülke topraklarının hanedan üyeleri arasında paylaşırma geleneneğine son vermesi
- Batı sınırındaki Bizans'ın zayıflamış olması
- Balkanlarda ve Avrupa'da siyasi birliğin olmaması
- Anadolu beylikleriyle iyi geçinmesi
- Yetenekli devlet adamları ve komutanların görevlendirilmesi
- Fethedilen yerlerde uygulanan iskan ve istimalet politikası
- Gaza ve cihat duygusuyla hareket edilmesi
- Güçlü ve disiplinli bir orduya sahip olunması
- Tımar sistemine önem verilmesi
- Osman Bey'in Ahilerin desteğini sağlaması
- Kuruluş döneminde Avrupa'daki Yüzyıl Savaşları'nın (1337-1453) etkisi

17-Osmanlı kuruluş dönemi padişahlarını sırasıyla yazınız.

1-Osman Gazi 2-Orhan Gazi 3-I.Murat 4-I. Bayezit 5-I. Mehmet 6-II. Murat

18-Ankara Savaşı'nın sebeplerini yazınız.

- Timur'un Çin seferi öncesi arkasında Osmanlı gibi güçlü bir devlet bırakmak istememesi
- Anadolu beyliklerinin Timur'u Osmanlı'ya karşı kışkırtması
- Yıldırım Bayezit'in Timur'dan kaçan Bağdat ve Karakoyunlu hükümdarlarını himaye etmesi
- Timur'un Erzincan ve Sivas'ta katliamlar yapması
- İki hükümdar arasında hakaret içeren mektuplaşmalar
- İki hükümdarın Türk cihan hakimeyeti arzusu

19-Ankara Savaşı'nın sonuçlarını yazınız.

- Yıldırım Bayezit oğlu Mustafa ile beraber Timur' a esir düşmüştür.Bir süre tutsak yaşayan Bayezit 1403'ölmüştür.
- Timur Anadolu beylerine topraklarını geri vermiş ve beylikler yeniden kurulmuştur. Anadolu Türk siyasi birliği bozulmuştur .
- Anadolu'da sosyal ve ekonomik düzen bozulmuştur.
- Osmanlı'nın Balkanlardaki fetihleri durmuştur,fakat Balkanlarda toprak kaybı yaşanmamıştır. -
- İstanbul'un fethi gecikmiş, Bizans'ın ömrü uzamıştır.
- Osmanlı'da 11 yıl sürecek olan Fetret Devri başlamıştır.

20-Tımar sisteminin faydalarını yazınız.

- Devlet kasasından para harcanmadan düzenli bir orduya sahip olunmuştur.
- Üretimde süreklilik sağlanmıştır.
- Vergiler düzenli toplanmıştır.
- Tımarlı sipahilerin buldukları bölgelerde güvenlik ve asayiş sağlanmıştır.
- Göçebeler yerleşik hayata geçirilmiştir.
- Merkezi otorite uzak bölgelere kadar götürülmüştür.

21-Devşirme sistemini açıklayınız.

Hristiyan tebaadan yapılan bu uygulamada öncelikle gönüllü olarak devşirmek istenenlerin çocukları alınırdı. Bu çocuklar törenle Müslümanlığı kabul ettikten sonra Türk ailelerin yanında Türk- İslam kültürünü öğrenirdi. Tek erkek çocuğu olan ailelerden devşirme yapılmazdı. 8 yaş altı ve 20 yaş üstü devşirilemezdi. En az 3 en fazla 8 sene eğitilen çocuklar Acemi Ocağına gönderilirdi. Acemi Ocağında dini, ilmi ve askeri eğitimden geçirilen devşirmeler çıkma veya kapıya çıkma adıyla Yeniçeri Ocağına alınırdı.

22- I. Mehmet Çelebi'nin Osmanlı tarihindeki yeri ve önemi nedir? Açıklayınız.

Osmanlı Devleti'nde 1413'te tahta çıkarak Fetret Devri'ni sona erdirmiştir. Osmanlı Devleti'ni yeniden topladığı için devletin ikinci kurucusu denir.

23-İskan ve İstimalet politikalarını açıklayınız.

İskan, fethedilen yerlere Türklerin yerleştirildiği politikadır. Temel amacı fethedilen yerlerin Türkleştirilmesi, İslamlaştırılması ve böylece kalıcı fetih sağlanmasıdır.

İstimalet, fethedilen yerlerin halklarına hoşgörülü, adil davranma olarak uygulanan politikadır. Osmanlıya güven ve bağlılığı artırmıştır.

24-Şeyh Bedrettin İsyanı'nın önemini yazınız.

Osmanlı tarihinde ilk dini ve sosyal içerikli isyandır.

25-Paul Wittek'in Osmanlı Devleti'nin kuruluşu hakkında ileri sürdüğü düşünceyi açıklayınız.

Osmanlı Devleti'nin güçlü bir devlet olmasını gaza düşüncesi ile hareket edilmesine bağlamaktadır. Ayrıca Osmanlının Kayı boyu ile alakası olmadığını ileri sürmüştür.

26- Osmanlı Devleti'nin kurulduğu XIV.yüzyılın başlarında Yakın Doğu'da kurulan önemli devletleri yazınız.

Bizans İmparatorluğu, İlhanlılar ,Altınorda Devleti ,Memlükler, Türkiye Selçuklu Devleti , Anadolu Beylikleri

27- Aşağıda verilen gelişmeler hangi Türk hükümdarı/padişahı dönemine aittir? Yazınız.

Miryokefalon Savaşı - II.KILIÇARSLAN

Bursa'nın fethi ve başkent yapılması - ORHAN GAZİ

Koyunhisar Savaşı - OSMAN BEY/GAZİ

II. Kosova Savaşı - II.MURAT

Malazgirt Savaşı - ALPARSLAN

28-Aşağıda bazı tarihi şahsiyetlere ait kısa bilgiler verilmiştir. Bunların kim olduklarını yazınız.

Edirne'yi alıp başkent yaptım. Devşirme sistemini başlattım. Ben kimim?

I.MURAT

Anadolu'da Türkçeyi resmi dil ilan ettim. Ben kimim?

KARAMANOĞLU MEHMET BEY

29-I.Murat döneminde Anadolu'da siyasi birliği sağlama faaliyetlerini yazınız.

Germiyanogullarından çeyiz yoluyla Kütahya,Tavşanlı,Simav,Emet toprakları alınmıştır.
Hamitoğullarından Isparta,Yalvaç,Eğirdir,Akşehir,Seydişehir dolayları satın alınmıştır.
Karamanoğulları yenilgiye uğratılmıştır.

30-Osmanlı Devleti'nin Ankara Savaşı sonrası Anadolu'da toprak kaybı yaşamasına rağmen Balkanlarda toprak kaybetmemesinin nedenini açıklayınız.

Balkanlarda uygulanan iskan ve istimalet politikalarının başarılı olması sonucu Fetret Devrinde Balkanlarda toprak kaybı yaşanmamıştır.

31-Aşağıdaki boşlukları doldurunuz.

- 1.Türkiye Selçuklu Devleti...**Süleyman Şah**.....tarafından kurulmuştur.
2. I.Haçlı seferi sonucu Türkiye Selçuklu Devleti başkenti İznik'ten**Konya'ya**.....taşımıştır.
3.**I. Alaattin Keykubat**.....Türkiye Selçuklu Devleti'nin en parlak dönemidir.
4.**Saltuklular**.....Anadolu'da kurulan ilk Türk beyliğidir.
- 5.Osmanlılar Oğuzların Bozok kolunun.....**Kayı**.....boyundandır.
- 6.Osmanlı Devleti**Çimpe Kalesi'nin**.....alınmasıyla ilk defa Rumeli'ye geçmiştir.
7.**Sırp sındığı Savaşı**.....ilk Osmanlı-Haçlı savaşıdır.
- 8.Osmanlı Devleti'ne ilk katılan ve donanmasından yararlanan.....**Karesioğulları**.....Beyliğidir.
9. Osmanlı Devletinin I.Murat döneminde Haçlılarla yaptığı ve ilk kez top kullanılan savaş**I.Kosova**..... Savaşıdır.
10.**Buçektepe**.....İsyanı ilk yeniçeri isyanıdır.

32-Aşağıdaki cümleleri doğru ise (D) yanlış ise (Y) olarak işaretleyiniz.

1. Kudüs'ü 1187 yılında Hittin Savaşı ile Haçlılardan geri alan komutan Selahattin Eyyübi'dir. (D)
2. Anadolu'daki ilk medrese Tokat Yağlıbasan Medresesi'dir. (D)
3. Türkiye Selçuklu Devleti Süleyman Şah tarafından 1077'de İznik merkez olarak kurulmuştur. (D)
4. İlk denizci Türk beyliği Artuklular Beyliği'dir. (Y)
5. Sırp sındığı ,Osmanlı -Bizans arasındaki ilk savaştır. (Y)
- 6.Yıldırım Beyazıt, İstanbul'u kuşatan ilk Osmanlı padişahıdır. (D)
7. I. Murat, savaş meydanında şehit düşen ilk Osmanlı padişahıdır. (D)
8. Kayı boyunun simgesi çift başlı kartaldır. (Y)
9. Osmanlı tarihinde 1402-1413 arasında taht mücadeleleriyle geçen döneme Fetret Devri denilmiştir.(D)
- 10.II.Murat döneminde Balkan devletleri ile yapılan antlaşma Bucaş Antlaşması'dır. (Y)